

En investering för framtiden

EUROPEISKA
UNIONEN
Europeiska
regionala
utvecklingsfonden

SMURF INNOVATION VOUCHER: FULL STUDY APPLICATION

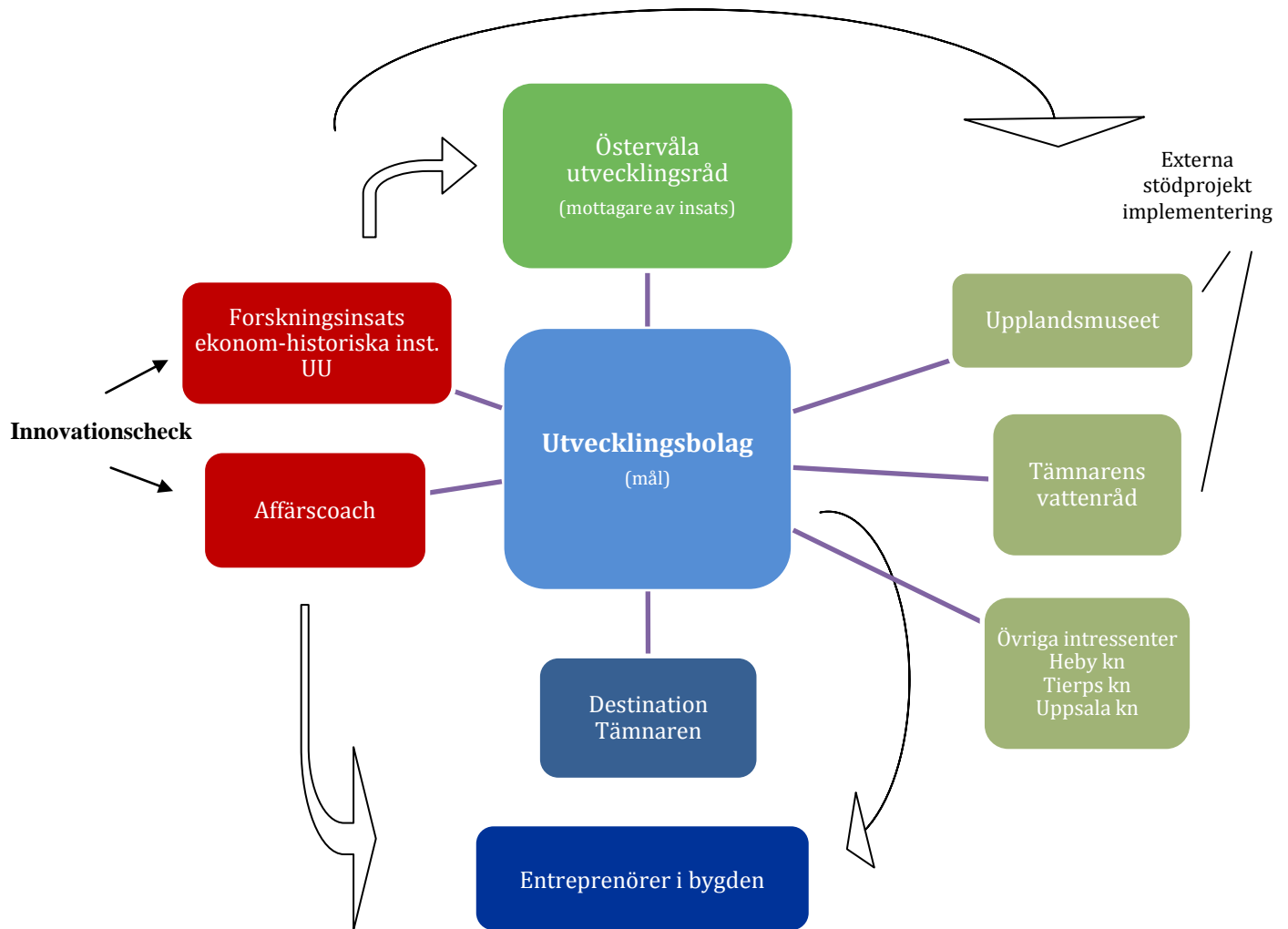
Company Name: Östervåla Utvecklingsråd	University: Uppsala universitet
Company org nr: 879500-7668	Institution/department: Ekonomisk-historiska institutionen
Contact persons (incl. tfn nr / e-mail): Kiell Tofters kiell@tofters.net	Contact persons (incl. tfn nr / e-mail): Maths Isacson maths.isacson@ekhist.uu.se

BAKGRUND

Sjön Tämnaren i norra Uppland är en viktig och gemensam angelägenhet för en hel bygd som sträcker sig från Östervåla i väster till Månkarbo i öster. Östervålatrakten och Tämnarbygden som helhet karakteriseras näringsmässigt av en stark entreprenör- och småföretagaranda med en lång tradition av slöjd och möbelsnickeri. Östervåla utvecklingsråd arbetar för att skapa tillväxt och utveckling samt stötta företagande i denna bygd. Det övergripande syftet med detta projekt är att bidra till ett uthålligt landsbygdsföretagande i Tämnarbygden. Målet är att skapa ett lokalt utvecklingsbolag som ska arbeta för att utveckla företagsamheten i bygden och vara en resurs för produktidéer, produktutveckling, finansiering, försäljning och marknadsföring. I Tämnarbygden finns god potential för en större besöksturism och en uppgift för det lokala utvecklingsbolaget blir att etablera varumärket Destination Tämnaren. För att etableringen av Destination Tämnaren ska bli framgångsrikt krävs ny och fördjupad kunskap om bygdens natur- och kulturhistoriska innehåll och hur historien kan uttolkas idag. Projektet ska i förlängningen medverka till att öka antalet besökare i bygden och antalet kunder till landsbygdsföretagare, samt åstadkomma en bred förankring och kompetens i bygden beträffande området natur- och kulturvärden. Tämnarbygden har i sammanhanget stora fördelar:

- Där finns ett rikt utvecklat entreprenörskap på landsbygden, bland annat när det gäller hemslöjd och möbelsnickeri. (Många av företagens varumärken innefattar kulturarv i en eller annan mening.)
- Där finns ett landskap med stora natur- och kulturmiljövärden som har potential att utvecklas ytterligare, och som är viktigt att förvalta på ett uthålligt sätt. Bygden har också en spännande och mångfacetterad historia som kommer till uttryck i miljön.

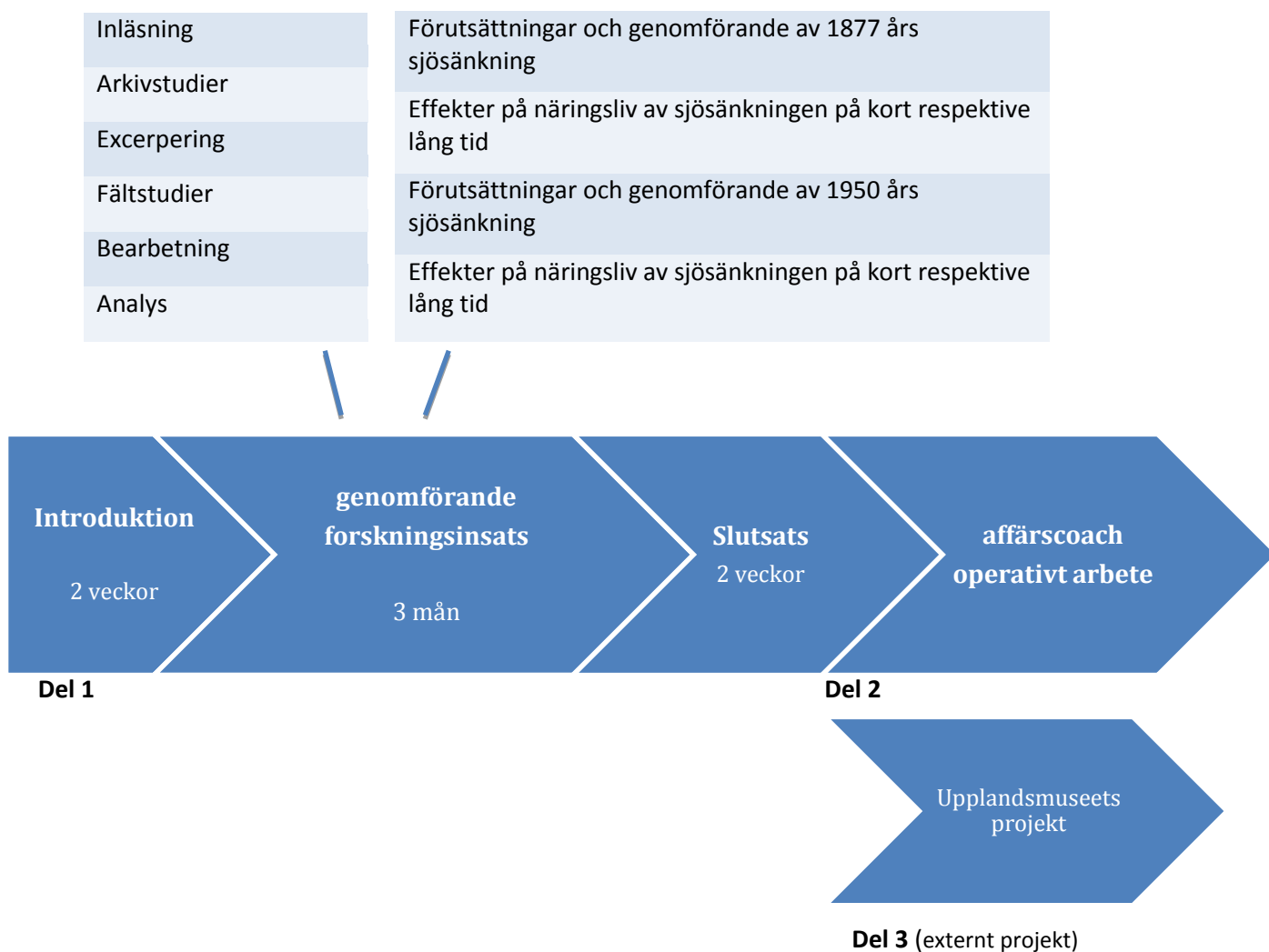
- Där finns en stark och kompetent bas av nätverk, organisationer och enskilda som har intresse av att arbeta med företags- och landsbygdsutvecklingsfrågor.

Figur 1. Bakgrund till projektet

PROJEKTBEKRIVNING

Det aktuella projektet består av två delar. Den första delen består av framtagandet av ett näringshistoriskt kunskapsunderlag, vilket utförs av ekonomisk-historiska institutionen, Uppsala universitet. Forskningsinsatsen syftar till att fördjupa kunskaperna om Tämna-bygdens historiska innehåll, öka förståelsen om hur sjön Tämna med omgivande landskap har nyttjats som resurs och om hur förändringar i landskapet har påverkat de lokala näringarnas inriktning och utveckling. Studien leds av professor Maths Isacson, Ekonomisk-historiska institutionen, Uppsala universitet. Den andra delen i projektet består av insatser av en affärscoach, genom UIC:s försorg, vars aktiviteter direkt ska medverka till bildandet av utvecklingsbolaget. Projektledare från Östervåla Utvecklingsråd är Kiell Tofters. Projektet kommer att utföras under sammanlagt 18 månader från projektets startdatum. Delen med forskningsinsatsen på ekonomiska institutionen kommer att utföras under sammanlagt 4 månader.

Utanför det aktuella projektet kommer andra aktörer, förutom mottagaren Östervåla Utvecklingsråd, att dra nytta av projektresultatet.

Upplandsmuseet, länsmuseum för Uppsala län, kommer exempelvis att genomföra ett projekt som tar sitt avstamp i forskningsinsatsen från Ekonomisk-historiska institutionen. Museet har formulerat en implementeringsmetod för kommersialisering av kulturhistoriska forsknings- och kunskapsunderlag och kommer i sitt museiprojekt att rikta sig direkt mot småföretagare i bygden. Museiprojektet finansieras på annat sätt.

Detta projekt innehåller tre aktivitetspaket.

- Det första syftar till att öka antalet besökare i bygden. Detta åstadkoms dels genom att utveckla de natur- och kulturhistoriska besöksmål som redan finns och dels genom att ta fram helt nya besöksmål. Kunskapsunderlaget som ekonomisk-historiska institutionen ämnar ta fram är en nödvändig bakgrund för detta.
- Det andra aktivitetspaketet syftar till att öka entreprenörernas attraktivitet och varumärke med hjälp av att stärka deras närmiljös natur- och kulturhistoriska värden.
- Det tredje aktivitetspaketet syftar till att åstadkomma en bred förankring och uppslutning i bygden kring bruket och bevarandet av natur- och kulturarvet.

VÄRDE FÖR MOTTAGAREN/FÖRETAGET

Den samlande mottagaren av projektets utvecklingsinsatser och resultat är Östervåla Utvecklingsråd som avser att bilda ett utvecklingsbolag för Tämнарbygden. Utvecklingsbolaget, i vilket projektets insatser kommer att utgöra en värdefull stomme, beräknas få stor betydelse för bygdens tillväxt och kan fungera som en katalysator för småföretagens affärsidéer, inspiration och utveckling. Syftet med utvecklingsbolaget är att det ska vara både samordnande, stödjande och pådrivande i det lokala tillväxtarbetet. Att, med avstamp i projektet, etablera varumärket Destination Tämנaren är ett av bolagets uppdrag.

Projektet kommer att bidra till att stärka Tämנарbygden som en framgångsrik och konkurrenskraftig entreprenörs- och småföretagarbygd. I projektets förlängning kommer de natur- och kulturhistoriska besöksmålen att utvecklas och stärkas, vilket förväntas öka antalet besökare i bygden öka och landsbygdsföretagarnas kundunderlag bli större. Därigenom skapas förutsättningar för att både utveckla befintliga verksamheter och för att göra plats för nya entreprenörer. En attraktivare kulturmiljö blir ett skyltfönster för såväl bygden som för entreprenörer.

Projektet är betydelsefullt för bygden i och med att det nyframtagna kunskapsunderlaget är en förutsättning för fortsatta utvecklingssteg. Rätt lanserat kan det öka intresset för bygdens natur- och kulturvärden vilket i sin tur gagnar utvecklingsrådets ändamål. Genom kompetenshöjning hos entreprenörer och andra i dessa frågor bidrar projektet till en medvetenhet om traktens exklusivitet, vilket skapar goda ambassadörer för bygden. På så sätt skapas även mervärde i form av berättelser om miljön och tips om besöksmål. Projektet innebär att vi knyter till oss ett flertal aktörer och samarbetspartners och det kommer dessutom att skapa ett långvarigt och värdefullt partnerskap med läns museet.

VÄRDE FÖR DELTAGANDE FORSKARE

Studien som genomförs på Ekonomisk-historiska institutionen, Uppsala universitet har för avsikt att fördjupa kunskaperna om Tämнарbygden i ett näringshistoriskt perspektiv. Termer som historiskt resursutnyttjande, agrara processer och företagens och hushållens agerande utgör här centrala begrepp. Studien blir ett pilotprojekt i ett större nystartat tvärvetenskapligt forskningsprojekt med Ekonomisk-historiska inst., UU, Centrum för biologisk mångfald, SLU, Ekonomisk-historiska inst., SU, och Upplandsmuseet, Uppsala. Forskningsprojektet finansieras genom Vetenskapsrådet och leds av professor Maths Isacson, Ekonomisk-historiska institutionen, Uppsala universitet.

Detta tvärvetenskapliga forskningsprojekt vill fördjupa kunskaperna kring de agrara hushållens försörjning och resiliens. En central frågeställning är hur agrara hushåll agerat för att garantera sin ekonomiska, sociala och kulturella reproduktion, och vilka samhällliga och ekologiska förhållanden som kan förklara detta agerande. Inom social- och ekonomihistorisk forskning har de agrara revolutionerna studerats ingående, men frågor kring hur jordbrukets utveckling påverkats av de lokala ekosystemtjänsterna, exempelvis produktionen av biologiskt material, har mer sällan ställts. Den aktuella pilotstudien blir ett viktigt bidrag till kunskapsuppbyggnaden med en möjlighet att testa ansatser och pröva metoder mot ett relevant källmaterial.

Syftet med studien är att undersöka förändringar i företagande och resursutnyttjande kring sjön Tämנaren under en 100-årsperiod mellan 1850-talet och 1950-talet. Hur har hushåll och småföretag nyttjat tillgängliga ekosystem under denna tidsperiod? På vilket sätt har det påverkat landskapet och på vilket sätt har landskapets tillgångar och möjlighet att producera ekosystemtjänster påverkat människan och företagen? Centralt för studien är två stora sänkningar av sjön Tämנaren, dels en på 1870-talet, dels en på 1950-talet, vilka innebar omvälvningar för förutsättningarna för företagande och uttag av ekosystemtjänster. Studien kommer att behandla vilka drivkrafter som låg bakom sjösänkingsföretaget, vilka som var centrala aktörer, vilka förväntningarna var och hur resultatet blev. Intressanta frågeställningar är vilka nya resurser man fick tillgång till, hur markerna påverkades och vad sjösänkningen fick för konsekvenser för hushållens agerande och företagens möjlighet att överleva. Slutligen ställs frågan vad detta fått för konsekvenser i dagens landskap och på vilket sätt tillgängliga resurser kan användas. Natur- och kulturarv är en potentiell resurs för småföretagande i Tämнarbygden. Utifrån nämnda forskningsinsats kan den lyftas fram och göras publik.

Budget Specify cost types (e.g. salary, material, equipment, travel etc.)

Activity/budget post	Total budget for project*	Grant sought from SMURF
Arbetstid 4 mån forskningsinsats, Eko-hist. inst. UU Total lön inkl LKP	149 400 kr	149 400 kr
OH Uppsala universitet 42 %	62 748 kr	62 748 kr
Expenser Resor, material	2000 kr	2000 kr
Östervåla Utvecklingsråd Arbetstid 500 tim á 500 kr	250 000 kr	-
Affärscoach arbetstid inkl expenser 25 h á 1200 kr	30 000kr	30 000kr
TOTAL	494 148 kr	244 148 kr

* Including any contributions (eg. in kind) from company